

סְטָרָא אַחְרָא, דְּלֹא מְזִינָא דְאָדָם וְחַוְהָ. וְעַל דָּא, (דברים כב י) לֹא תַחְרַשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּיו. וְעַל דָּא, לֹא תִיעוֹל בְּרִית דְּקוּדְשָׁא בְּרִשׁוֹת אַחְרִיתִי, (שמות כ יג) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי.

וְאָדָם הוּא דּוֹגְמָא שְׁל מַעְלָה. אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, דָּא חֲמוֹר וְאַתּוֹן. זְכָר וּנְקֵבָה. וְעַל דָּא, מֵאֵן דְּעֵאִיל בְּרִית קְדִישָׁא בְּרִשׁוֹת אַחְרָא, כְּתִיב בִּיה, (הושע ה ז) בְּה' בְּגָדוּ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְלִית קִנְיָה לְהַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא, בַּר מִן דָּא דְבְרִית קְדִישָׁא.

בְּרָא קוּדְשָׁא בְרִיךְ הוּא בְּאִינְשׁ י"ה ו"ה, דִּהוּא שְׂמָא קְדִישָׁא דִּילֵיה, נִשְׁמָתָא לְנִשְׁמָתָא, וְדָא נִקְרָאת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִין נְהוּרִין בְּתַשְׁעָה נְהוּרִין, וְהֵם מִשְׁתַּלְּשְׁלִין מִן י', וְהוּא אֹר אֶחָד בְּלֹא פִירוּדָא. וְעַל דָּא, גּוּפָא דְאִינְשׁ, אַתְקֵרִי לְבוּשָׁא דְאָדָם.

ה' נִקְרָאת נִשְׂמָה, וְתַזְדַּוּג עִם י', וְאַתְפְּשִׁיט לְכַמָּה נְהוּרִין, וְהוּא חַד. י"ה בְּלִי פִירוּדָא. וְעַל דָּא, (בראשית א כז) וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ, זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וְכו', וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

ו' נִקְרָאת רוּחַ, וְאַתְקֵרִי בִּן י"ה. ה', אַתְקֵרִיאת נִפְשָׁא, וְאַתְקֵרִיאת בַּת. וְעַל דָּא, אָב וְאִם בִּן וּבַת. וְרָזָא דְמִלְהָ יו"ד ה"א וַא"ו ה"א, אִיקְרִי אַד"ם. וְאַתְפְּשִׁט נְהוּרָא דִּילֵיה, לְחַמְשָׁה וְאַרְבַּעִים נְהוּרִין, וְדָא הוּא חוּשְׁבֵּן אָדָם מ"ה. וְהֵשֵׁם יו"ד ה"א וַא"ו ה"א, זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם וְכו'. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר כֵּן יִצְרַח הַגּוֹף, דְּכְתִיב (שם ב ז) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָא מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים.

מֵהֵמִין שְׁל אָדָם וְחַוְהָ. וְעַל זֶה, לֹא תַחְרַשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמֹר יַחְדָּיו. וְעַל זֶה אֵל תִּכְנִים בְּרִית הַקְדָּשׁ בְּרִשׁוֹת אַחְרָת, לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם עַל פְּנֵי.

וְאָדָם הוּא דּוֹגְמָא שְׁל מַעְלָה. אֱלֹהִים אַחֲרַיִם - זֶה חֲמוֹר וְאַתּוֹן, זְכָר וּנְקֵבָה. וְעַל זֶה, מִי שְׁמַכְנִים בְּרִית קְדֵשׁ בְּרִשׁוֹת אַחְרָת, כְּתוּב בּו (הושע ה) בְּה' בְּגָדוּ כִּי בָנִים זָרִים יִלְדוּ. וְאִין קִנְיָה לְקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא פְּרִט לְזֶה שְׁל בְּרִית הַקְדָּשׁ. בְּרָא הַקְדוּשׁ בְּרוּף הוּא בְּאָדָם י"ה ו"ה, שְׁהוּא שְׁמוֹ הַקְדוּשׁ, נִשְׂמָה לְנִשְׂמָה, וְזֶה נִקְרָאת אָדָם, וּמִתְפַּשְׁטִים הָאוּרוֹת בְּתַשְׁעָה אוּרוֹת, וְהֵם מִשְׁתַּלְּשְׁלִים מִן י', וְהוּא אֹר אֶחָד בְּלִי פִירוּד. וְעַל זֶה גּוּף הָאָדָם נִקְרָא הַלְבוּשׁ שְׁל אָדָם.

ה' נִקְרָאת נִשְׂמָה, וְתַזְדַּוּג עִם י', וּמִתְפַּשְׁטִט לְכַמָּה אוּרוֹת, וְהוּא אֶחָד. י"ה בְּלִי פִירוּד. וְעַל זֶה, וַיִּבְרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם בְּצַלְמוֹ בְּצֶלֶם אֱלֹהִים בָּרָא אֹתוֹ, זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם כו', וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם.

ו' נִקְרָאת רוּחַ, וּנְקֵבָה בִּן י"ה. ה' נִקְרָאת נִפְשָׁא, וּנְקֵבָה בַּת. וְעַל זֶה, אָב וְאִם בִּן וּבַת. וְסוּד הַדְּבָר יו"ד ה"א וַא"ו ה"א, נִקְרָא אַד"ם. וּמִתְפַּשְׁט אוּרוֹ לְחַמְשָׁה וְאַרְבַּעִים אוּרוֹת, וְזֶהוּ חֲשׁבוֹן אָדָם מ"ה. וְהֵשֵׁם יו"ד ה"א וַא"ו ה"א, זְכָר וּנְקֵבָה בְּרָאָם כו'. וַיִּקְרָא אֶת שְׁמֵם אָדָם. וְאַחַר כֵּן יִצְרַח הַגּוֹף, שְׁכַתוּב (בראשית ב) וַיִּיצֶר ה' אֱלֹהִים אֶת הָאָדָם עֶפְרָא מִן הָאֲדָמָה וַיִּפַּח בְּאַפִּיו נִשְׁמַת חַיִּים.

מֵה יֵשׁ בֵּין אָדָם לְאָדָם, הָרִי יְהו"ה נִקְרָא אָדָם, וְהַגּוֹף נִקְרָא אָדָם, מֵה בֵּין זֶה לְזֶה? אֵלָּא,

מֵאִי אֵית בֵּין אָדָם לְאָדָם, הָרִי יְהו"ה נִקְרָא אָדָם, וְגוּפָא נִקְרָא אָדָם, מֵאִי

במקום שנקרא (שם א) ויברא
אלהים את האדם בצלמו, הוא
יהו"ה. ובמקום שלא נקרא
בצלמו, הוא גוף.

ואחר שאמר וייצר ה' אלהים,
שיצר את האדם, עשאו, שכתוב
(שם ג) ויעש ה' אלהים לאדם
ולאשתו פתנות עור וילבישם.
בראשונה פתנות אור, בדרגתא של
מעלה, ואחר שחטאו - פתנות
עור.

ועד זה אמר, (ישעיה מג ז) כל הנקרא
בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו
אף עשיתיו. בראתיו - זה יו"ד
ה"א וא"ו ה"א. יצרתיו - זה
פתנות אור. א"ף עשיתיו - זה
פתנות עור, משום שהאף סבב
זה.

ולמי יקרא רע? זה יצר הרע, וזה
הנחש, שעשה וסבב שנגזר על
אדם וחוה מות, ועל כל איש.

ובדרגתא שיש שם של קדש, כף
יש שם של טמאה, שהוא טמא.
ועל זה, לא יהיה לה אלהים
אחרים על פניו. וכל הפוגם אחד
מאיבריו מלמטה, כאלו פוגם
מלמעלה.

ועד זה חרב בא לעולם, ורעב
ומות באים לעולם, ועל זה (שמות
כב) והיו נשיכם אלמנות וגו', למי
שמכניס ברית הקדש לרשות
אחרת. ועל זה (ויקרא יט) שעטנז
לא יעלה עליך. (דברים כב) לא
תחרש בשור ובחמור יחדו. ועל
זה אמר, (שם כז כא) ארור שוכב עם כל
בהמה. מי היא הבהמה? זו
כותית, גוף שהיא מצד הבהמה
האחרת שלמעלה, טמאה.

ועד זה אמר, (שם ל) ראה נתתי
לפניך היום את החיים ואת הטוב
ואת המות ואת הרע. את החיים
ואת הטוב - זה יהו"ה. ואת המות
ואת הרע - זה שמו של סמאל,
נשמה לנשמה מצד השמאל,

בין האי להאי. אלא, באתר דאקרי (שם א כז)
ויברא אלהים את האדם בצלמו, הוא יהו"ה.
ובאתר דלא אקרי בצלמו הוא גוף.

ובתר דאמר וייצר ה' אלהים, שיצר לאדם,
עשאו. דכתיב (שם ג כא) ויעש ה' אלהים
לאדם ולאשתו פתנות עור וילבישם.
בראשונה פתנות אור, בדרגתא של מעלה,
ובתר דחבו פתנות עור.

ועד דא אמר, (ישעיה מג ז) כל הנקרא בשמי
ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו.
בראתיו, דא יו"ד ה"א וא"ו ה"א. יצרתיו,
דא פתנות אור. א"ף עשיתיו, דא פתנות עור.
משום דהאף סבב זה.

ולמאן יתקרי רע. דא יצר הרע, ודא נחש,
דעבד וסבב דאתגזר על אדם וחוה
מותא, ועל כל אינש.

ובדרגתא דאיתא שם דקודשא, הכי אית שם
דמסאבו, שהוא טמא. ועל דא, לא

יהיה לה אלהים אחרים על פניו. וכל הפוגם
אחד מאיבריו מלמטה, כאלו פוגם מלמעלה.

ועד דא, חרב בא לעולם, וכפנא ומותא אתי

לעלמא. ועל דא (שם כב כג) והיו נשיכם
אלמנות וגו'. למאן דעאיל ברית קדישא בראשו
אחרא. ועל דא, (ויקרא יט ט) שעטנז לא יעלה
עליך. (דברים כב י) לא תחרש בשור ובחמור יחדו.

ועל דא אמר, (שם כז כא) ארור שוכב עם כל
בהמה. מאן היא הבהמה. דא כותית. גוף שהיא
מסטרן דבהמה אחרא דלעילא, מסאבא.

ועד דא אמר, (שם ל טו) ראה נתתי לפניך היום

את החיים ואת הטוב ואת המות ואת
הרע. את החיים ואת הטוב, דא יהו"ה. ואת
המות ואת הרע, דא שמה דסמאל, נשמתא
לנשמתא מסטרן דשמאלא, ונשמה ורוח

וּנְפֶשׁ מִסְטָרָא דְשְׂמָאלָא, שְׁהִיא בְּגוּפָא, דְאָדָם
שְׁהוּא מְשָׂר עֲמִין דְלָא אֶקְרוּן אָדָם. וּמָה
אָמַר. וּבְחֵרְתָּ בְּחַיִּים.

וְעַל דָּא אֵית שִׂידִין יְהוּדָאִין. וְלָא אַתָּא פְּסוּקָא,
דְאָמַר (שמות כ ג) לֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אַחֲרַיִם,
אֲלֹא לִישְׁמַעֲאֵל וּלְעֵשׂוֹ. וְאֱלֹהִים אַחֲרַיִם מִן
יִשְׁמַעֲאֵל וְעֵשׂוֹ מֵאֵן אַתָּר נִפְקוּ. מִן הַשְּׁמַרִים
שֶׁל שְׂדִים יְהוּדָאִין. וְעַל דָּא כְּתִיב, (ישעיה יד כט)
כִּי מְשׁוֹרֵשׁ נִחַשׁ יֵצֵא צָפַע. וְעַל דָּא, אִם אָמַר
לְךָ יֵצֵר הָרַע, חָטָא, וְשָׂכַב עִם הַבְּהֵמָה, אֵל
תֵּאֲמֵן בּוֹ.

וְעַל דָּא, אֵית שְׂדִין יְהוּדָאִין וְיִשְׁמַעֲאֵלִים
וְנוֹצְרִים, וְהַגְּדוּלָּה לְבָנֵי עֵשׂוֹ
וְיִשְׁמַעֲאֵלִים. וּמֵאִיזָה מְקוּם הִיא. מִן הַגּוֹפּוֹת
שְׁלָהֶם, שְׁהֵם אַחֲרֵים עֲמָנוּ מִן הַגּוּף, וְלֹא
מִנְשָׂמָה, וְלֹא מִן רוּחַ, וְלֹא מִנְפֶשׁ, וְלֹא
מִנְשַׁמְתָּא לְנִשְׁמַתָּא.

וְאֵנִי פּוֹתַח לְךָ פֶּתַח גְּדוּל. כָּל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הֵם
מִשְׁתַּחֲוִים לְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא. וְאֱלֹהִים
שֶׁל בְּנֵי עֵשׂוֹ, הוּא יִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם. מִנְלָן. רְמִז
שְׂאֵמֶר הַפְּתוּב, (במדבר כב) וַיִּבֹא אֱלֹהִים אֶל בְּלָעַם
בְּחִלּוּם הַלֵּילָה, אֱלֹהִים שְׁלוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ, וַיִּבֹא
עַד בֵּיתוֹ, וַיְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלָעַם מִן הַחֲלוּן (נ"א החלום)
שְׁלוֹ. וְזֶה לְמָה. בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַגּוּף, שְׁהוּא
עִיקָר שְׁלָהֶם.

וְעַל דָּא, כָּל גּוֹי שִׁיעֲשֵׂה תְּשׁוּבָה, וַיִּתְּפַרֵּשׁ
מִעֲבוּדָה זָרָה וּמִעֲבִירָה, יַעֲזוּל קוּדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא בֵּיה רוּחַ קְדִישָׁא וְנִפְשָׁא קְדִישָׁא.
וְעַל דָּא יֵשׁ לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא. וְלֹא עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, אֲלֹא חֵלֶק בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, וְעוֹלָם בְּפָנֵי
עֲצָמוֹ.

וְכֵן זֶה לְמָה. בְּשִׁבִיל הַשְּׁמַרִים שִׁישׁ בְּגוּפוֹ,

וּנְשָׂמָה וְרוּחַ וְנִפְשׁ מִצַּד הַשְּׂמָאל,
שְׁהִיא בְּגוּף, שְׂאָדָם שְׁהוּא מְשָׂר
עֲמִים שְׁלֹא נִקְרָאִים אָדָם. וּמָה
אָמַר? וּבְחֵרְתָּ בְּחַיִּים.

וְעַל זֶה יֵשׁ שְׂדִים יְהוּדִים, וְלֹא
כָּא הַפְּסוּק שְׂאָמַר לֹא יִהְיֶה לְךָ
אֱלֹהִים אַחֲרַיִם, אֲלֹא לִישְׁמַעֲאֵל
וּלְעֵשׂוֹ. וְאֱלֹהִים אַחֲרַיִם
מִישְׁמַעֲאֵל וּמִעֵשׂוֹ מֵאִיזָה מְקוּם
יֵצֵאוּ? מִן הַשְּׁמַרִים שֶׁל הַשְּׂדִים
הַיְהוּדִים, וְעַל זֶה כְּתוּב (ישעיה יד)
כִּי מְשׁוֹרֵשׁ נִחַשׁ יֵצֵא צָפַע. וְעַל
כֵּן, אִם אָמַר לְךָ יֵצֵר הָרַע חָטָא
וְשָׂכַב עִם הַבְּהֵמָה - אֵל תֵּאֲמֵן בּוֹ.
וְעַל זֶה יֵשׁ שְׂדִים יְהוּדִים
וְיִשְׁמַעֲאֵלִים וְנוֹצְרִים, וְהַגְּדוּלָּה
לְבָנֵי עֵשׂוֹ וְיִשְׁמַעֲאֵלִים. וּמֵאִיזָה
מְקוּם הִיא? מִן הַגּוֹפּוֹת שְׁלָהֶם,
שְׁהֵם אַחֲרֵים עֲמָנוּ מִן הַגּוּף, וְלֹא
מִנְשָׂמָה, וְלֹא מִן רוּחַ, וְלֹא מִנְפֶשׁ,
וְלֹא מִנְשַׁמְתָּא לְנִשְׁמַתָּא.

וְאֵנִי פּוֹתַח לְךָ פֶּתַח גְּדוּל. כָּל בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל הֵם מִשְׁתַּחֲוִים לְקְדוּשׁ
בְּרוּךְ הוּא. וְאֱלֹהִים שֶׁל בְּנֵי עֵשׂוֹ,
הוּא יִשְׁתַּחֲוֶה לָהֶם. מִנְיָן לָנוּ?
רְמִז שְׂאֵמֶר הַפְּתוּב, וַיִּבֹא אֱלֹהִים
אֶל בְּלָעַם בְּחִלּוּם הַלֵּילָה. אֱלֹהִים
שְׁלוֹ יִשְׁתַּחֲוֶה לוֹ. (במדבר כב) וַיִּבֹא
עַד בֵּיתוֹ, וַיְדַבֵּר עִמּוֹ בְּלָעַם מִן
הַחֲלוּן שְׁלוֹ. (נ"א החלום) וְזֶה לְמָה?
בְּשִׁבִיל כְּבוֹד הַגּוּף, שְׁהוּא עִיקָר
שְׁלָהֶם.

וְעַל זֶה, כָּל גּוֹי שִׁיעֲשֵׂה תְּשׁוּבָה
וַיִּפְרֹד מִעֲבוּדָה זָרָה וּמִעֲבִירָה,
יִכְנִים הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא בּוֹ רוּחַ
קְדוּשָׁה וְנִפְשׁ קְדוּשָׁה. וְעַל זֶה יֵשׁ
חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא וְלֹא עִם בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, אֲלֹא חֵלֶק בְּפָנֵי עֲצָמוֹ
וְעוֹלָם בְּפָנֵי עֲצָמוֹ.

וְכֵן זֶה לְמָה? בְּשִׁבִיל הַשְּׁמַרִים
שִׁישׁ בְּגוּפוֹ, שְׁהֵם מִן הַטְּמֵאָה.
וְהַרוּחַ הַקְּדוּשָׁה, וְנִפְשׁ הַקְּדוּשָׁה,

שְׁהֵם מִן הַטְּמֵאָה. וְהַרוּחַ הַקְּדוּשָׁה, וְנִפְשׁ הַקְּדוּשָׁה, שִׁישְׁבוּ עַל

השְׁמֵרִים, בְּחֻזְקָה גְדוֹלָה יָבִיאוּ לָהּ לָזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדֵּר בְּאִשְׁפָּה. וּמִשְׁמֵמוֹת נֶאֱבָדִים הַשְׁמֵרִים שְׁלוֹ.

וְעַל דָּא אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַפּוֹתִי, בְּחַיֵּי טָמָא, וּבְמוֹתוֹ טְהוֹר. לָמָּה? בְּשִׁבִיל שְׁתַּתְּאֲבָד נִשְׁמַתָּא דִּילֵיהּ, וְהַגּוֹף יָשׁוּב אֶל הָעֶפְרָא כְּשֶׁהִיָּה. הִיְהוּדִי, בְּחַיֵּי טְהוֹר, וּבְמוֹתוֹ טָמָא. בְּשִׁבִיל שְׁנִשְׁמַתוֹ עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ, וְנִשְׁאַר נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית בַּגּוֹף. וְעַל דָּא, זֶה נִקְרָא טָמָא בְּמוֹתוֹ. וְהַפּוֹתִי טְהוֹר.

לָמָּה הַדְּבַר דּוּמָה, לְתַרְיֵן אֵילָנִין, חַד קְדִישָׁא, וְחַד מְסַאָבָא. מָאן הוּי קְדִישָׁא, וּמָאן הוּי מְסַאָבָא. מָאן דְּעֵבִיד אֵיבָא, הוּי קְדִישָׁא. וּמָאן דְּלֹא עֵבִיד אֵיבָא, הוּי מְסַאָבָא. וְדִין הוּא דְיַעֲבִיד צַל לְעִבּוּדָה זָרָה. וְעַם כָּל דָּא הֵם נְטוּעִים בְּאַרְצָא, וְלַחַד אֵילָנָא אֵית מִיִּין, וְלֹאֵילָנָא אַחֲרִינָא לֵית (נ"א אית) מִיִּין, וְעַם כָּל דָּא, אֵילָנָא חַד יַעֲבִיד אֵיבָא, וְאֵילָנָא חַד לֹא יַעֲבִיד אֵיבָא.

בְּדוּמָא דָּא, אֵינּוּן יִשְׂרָאֵל, וּבְנֵי אוּמוֹת. תְּרֵי אֵילָנִין, דְּאֵינּוּן נְטִיעִין בְּאַרְעָא. רוּחָא דְקְדִישָׁא, וְרוּחָא דְמְסַאָבָא, דָּא הוּא הָאֵילָנוֹת, וְאֵינּוּן בְּאַרְעָא חֲדָא, דְּאֵינּוּן מִן גּוֹפָא, אַחוּנָא עֲמָנָא. (ד' צו ע"ב) וְלַחַד אֵית מִיִּין וְעֵבִיד אֵיבָא, דָּא אֵיהִי אוּרֵייתָא קְדִישָׁא דִּישְׂרָאֵל, שְׁנַמְשְׁלָה לְמִים, שְׁנַמְרָא (ישעיה נה א) הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לְמִים, וְאֵין מִים אֶלָּא תוֹרָה.

וְעַל גּוֹפָא דִּישְׂרָאֵל אָמַר, (בראשית א יא) וְעַץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וּגְוִי. וְיִרִית גִּינְתָא דְעַדְן. וְיִרִית גּוֹפָא קְדִישָׁא דְלַעֲיִלָּא. וְנִהְיִיתָ נִשְׁמַתוֹ מֵאוֹר הַשְּׁכִינָה.

וְאִי תִימָא אָמַרְתָּ, דְּלִית אֵיבָא בְּאֵילָנָא דְמְסַאָבָא, לָמָּה הַפְּסוּק אָמַר עַץ עוֹשֶׂה

שְׁיִשְׁבוּ עַל הַשְּׁמֵרִים, בְּחֻזְקָה גְדוֹלָה יָבִיאוּ אוֹתָהּ לָזֶה הַגּוֹף, כְּמוֹ הָאָדָם הַדֵּר בְּאִשְׁפָּה. וּמִשְׁמֵמוֹת, נֶאֱבָדִים הַשְּׁמֵרִים שְׁלוֹ.

וְעַל זֶה אָמְרוּ, הַגּוֹף מִן הַפּוֹתִי - בְּחַיֵּי טָמָא, וּבְמוֹתוֹ טְהוֹר. לָמָּה? בְּשִׁבִיל שְׁתַּתְּאֲבָד נִשְׁמַתוֹ, וְהַגּוֹף יָשׁוּב אֶל הָעֶפְרָא כְּשֶׁהִיָּה. הִיְהוּדִי - בְּחַיֵּי טְהוֹר, וּבְמוֹתוֹ טָמָא, בְּשִׁבִיל שְׁנִשְׁמַתוֹ עוֹלָה לְמָקוֹם גְּבוּהָ, וְנִשְׁאַר נֶפֶשׁ הַבְּהֵמִית בַּגּוֹף. וְעַל זֶה, זֶה נִקְרָא טָמָא בְּמוֹתוֹ, וְהַפּוֹתִי טְהוֹר.

לָמָּה הַדְּבַר דּוּמָה? לְשַׁנֵּי אֵילָנוֹת, אֶחָד קְדוֹשׁ וְאֶחָד טָמָא. מִי הוּא הַקְּדוֹשׁ, וּמִי הוּא הַטָּמָא? מִי שְׁעוֹשֶׂה פְּרִי הוּא הַקְּדוֹשׁ, וּמִי שְׁאֵין עוֹשֶׂה פְּרִי הוּא הַטָּמָא. וְזֶהוּ שְׁיַעֲשֶׂה צַל לְעִבּוּדָה זָרָה. וְעַם כָּל זֶה הֵם נְטוּעִים בְּאַרְצָא, וְלַעֲזָא אֶחָד יֵשׁ מִים, וְלַעֲזָא אַחֲרָא אֵין (יש) מִים. וְעַם כָּל זֶה, עַץ אֶחָד יַעֲשֶׂה פְּרִי, וְעַץ אֶחָד לֹא יַעֲשֶׂה פְּרִי.

בְּדוּמָא הַזֶּה הֵם יִשְׂרָאֵל וּבְנֵי הָאֻמוֹת. שְׁנֵי אֵילָנוֹת, שֶׁהֵם נְטוּעִים בְּאַרְצָא. רוּחַ שֶׁל קְדוּשָׁה, וְרוּחַ שֶׁל טָמְאוּת. זֶהוּ הָאֵילָנוֹת, וְהֵם בְּאַרְצָא אַחַת, שֶׁהֵן מִן הַגּוֹף, אַחֲרֵינוּ עֲמָנוּ. וְלֹאֵחָד יֵשׁ מִים וְעוֹשֶׂה פְּרִי, זֶה הוּא הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה שֶׁל יִשְׂרָאֵל שְׁנַמְשְׁלָה לְמִים, שְׁנַמְרָא (ישעיה נה) הוּי כָּל צְמָא לְכוּ לְמִים, וְאֵין מִים אֶלָּא תוֹרָה.

וְעַל הַגּוֹף שֶׁל יִשְׂרָאֵל אָמַר, וְעַץ עוֹשֶׂה פְּרִי אֲשֶׁר זָרְעוּ בּוֹ עַל הָאָרֶץ וּגְוִי. וְיִוֹרֵשׁ גֵּן הָעֵדֶן, וְיִוֹרֵשׁ גּוֹף קְדוֹשׁ שְׁלַמְעֵלָה, וְנִהְיִיתָ נִשְׁמַתוֹ מֵאוֹר הַשְּׁכִינָה.

וְאִם תֹּאמַר, אָמַרְתָּ, שְׁאֵין פְּרִי בְּאֵילָן הַטָּמָא, לָמָּה הַפְּסוּק אָמַר עַץ פְּרִי עוֹשֶׂה פְּרִי לְמִינוֹ? אֵין בְּפָרִי הָעֵץ שְׁיַעֲשֶׂה צַל לְעִבּוּדָה